

OOSTENDS DIALEKT

(Het zeldzaam geworden en moeilijk bereikbare Antwerps tijdschrift voor Taal-, Volks- en Oudheidkunde "Ons Volksleven" nam in haar elfde jaargang, 1899, blz. 178-180, "Eene Proeve van Oostendsch Idioticon" op, een artikel geschreven door Jonas van den Zeekant, schuilnaam van een mij onbekend auteur. In de "Nederlandse Volkskundige Bibliografie", deel X : Tijdschriften provincie Antwerpen 1850-1960", uitgegeven door L. Van Laer, komt op blz. XXIX tot en met XXXV een korte historische schets voor van "Ons Volksleven". Ik beperk mij tot een getrouwe, diplomatische weergave en transcriptie van dit curiosum. (E. SMISSAERT)) :

De woorden in deze "Proeve" vervat, zijn bij onze wete, nog in geen enkel "Idioticon" te vinden, zelfs DE BO gewaagt er niet van in zijn nochtans zoo uitgebreid "West-Vlaamsch Idioticon", tenzij voor enkele woorden, over welke beteekenis wij het met hem niet eens zijn.

X X X

BECHTEN : komt van "buchten" (zie Schuermans, bl. 83 en De Bo, I, bl. 170) met klankverandering. "Buchten" wordt in het Oostendsch als "beuchten" (met korten "eu"-klank) uitgesproken ; van dien korten "eu"-klank is de korte "e"-klank gekomen. "Bechten" beteekent "iemand bedriegen", het is het Antwerpsch "kullen".

BEUTERSCHUTTE of BUTTERSCHUTTE, beteekent vlinder ("papillon"). Elders "schoenlapper", "zomervogel", enz.

BULT wordt zeer eigenaardig gebruikt in : "zijnen bult uitsteken", voor : hard werken.

DOK klanknabootsend woord voor stoot of stamp. Het ww. is "dokken" = pijnlijk slaan. Schuermans geeft : "tokken", slaan, kloppen ; "mijn herte dokt" ; ook : genaken, raken. Dit is echter onvoldoende. De Bo komt er dichterbij, daar hij het stamwoord "dok" door "coup" vertaalt.

GELF = geel, en staat als "geluw" in Schuermans, bl. 146 en als "geelw", "geluw", "gelw" in De Bo, I, bl. 306.

HUIZEKOTJE . Een spel waarbij de kinderen onder hen het huishouden nadoen ; in Antw. : "kokeneten", of "met de potttekens spelen". Staat als "huizekot" (waarvan "huizekotje") in De Bo, I, bl. 393, doch met de beteekenis van het Fr. "cellule".

KATIJEN . Eene "katij" is een steenen, aarden en wisselend rug, die zich van op het strand tot in de zee uitstrekt om de golven te breken. Vl. : "golfbreker" ; Fr. : brise-lames. De Bo geeft "katei", waardoor hij echter met zichzelf niet overeenstemt, daar hij ook schijnt aan te nemen dat er verwantschap moet bestaan tusschen "katij" en het Hollandsche "kadijk" (kaaidijk).

KEGGE, bij Schuermans en De Bo een soort van p. eg, is te Oostende een van de reis teruggebrachte zeebeschuit, die dan met boter besmeerd wordt. (Zie "Ons Volksleven", 10e jg. bl. 112).

LIEZE. "Lieve van hooren zijn" zegt men voor : goed hooren. "Lieze" komt hier waarschijnlijk van het Duitse "leise" = zacht, of van het Oudduitsch "liso". Schuermans vermeldt (bl. 338) "liesde" of "lies zijn" = fijnhoorig zijn, en (bl. 341) "lijs", soms "lies" uitgesproken = zacht. Dit leste eveneens bij De Bo, I, 589, die ook "lijzig gehoor" vermeldt.

LIFBOOT, d.i. de boot, waarmede de mannen van den bestendigen reddingsdienst de in nood verkeerende sloepen of schepen ter hulpe snellen. Het is het Engelsche "life-boat", met Oostendschen tongval (ij = i). Vl. : reddingsboot.

MASSEPAALIE. De visschers zeilen jaarlijks verscheidene malen de Noordzæ in : bij elken terugkeer wordt de opbrengst van den visch in drie deelen verdeeld, het eerste voor den reeder, het tweede voor de "mas" ("la masse", evenals bij de soldaten), en het derde is de zuivere winst der schippers, de "paaie" ("la paie"). Wanneer zij echter van hunne reis

terugkeeren rond Paschen - het visschersjaar begint en eindigt met Paschen, en dan zijn al de sloepen binnen - ontvangen zij niet alleen hunne "paaie", maar ook het overschietende van de "mas". "Massepaaie" is dus de "mas" en de "paaie" ("la masse et la paie").

SEENAPPEL, het Antwerpsche "appelsien" met verplaatsing van lettergreep en klankverwisseling.

STRAND wordt eigenaardig en zeer schilderachtig gebruikt in : "Op strand ligge" d.i. in grooten nood verkeerren of reddeloos verloren zijn.

UITZEILIËN (= uitzeilen). De spreekwijze : "Ik kan dit niet blijven uitzeiliën" klinkt zeer schilderachtig voor : Ik kan zulke uitgaven niet blijven volhouden.

VIN wordt heel eigenaardig gebruikt in de volgede spreekwijzen : "Alles aan de vinnen hangen" = te veel geld aan kleederen besteden ; "ik wil met dat volk niet achter de vinnen (= achter mij) loopen" ; "vuile vin" = vuile vrouw.

WEI - JE. Gewestelijke uitdrukking van "weet gij" ; wordt gebruikt in den zin van het Antwerpsche "zulle". Het voornaamwoord "je" voor "ge" of "gij" wordt te Oostende algemeen gebruikt.

Jonas van den ZEEKANT

DE KORTSTONDIGE JETFOILVERBINDING VAN P & O OOSTENDE-LONDEN

Sedert 29 februari 1980 vaarden de P & O - vleugelboten heen en weer tussen Oostende en Londen. De verbinding tussen deze twee steden duurde amper drie uur. Het stadsbestuur van Oostende had aan P & O de nieuwe diepzeekaaien naast de vissershaven ter beschikking gesteld. Voordien had P & O al een vol jaar proef gevaren met de jefoilvleugelboten vanuit Zeebrugge. Einde 1979 besliste de direktie in Londen, dat P & O zich definitief in Oostende zou vestigen. In de loop van donderdagnamiddag 26 september 1980 werden alle reisagenten in Oostende er per telefoon van verwittigd, dat P & O alle overzeese aktiviteiten, voorlopig en volledig, had stopgezet. De P & O-vleugelboten waren voor het toerisme in Oostende een hele attractie. Niettegenstaande de prijs per overvaart, vergeleken met de mailboten aan de hoge kant lag (2.500 F. heen en terug), kwamen heelwat Engelandvaarders naar Oostende om van hieruit naar Londen te varen. De "General Steam Navigation Company", later een dochteronderneming van P & O, was de eerste zeevaartmaatschappij die in 1824 een Kanaaldienst begon, en dit met onmiddellijk sukses. Binnen een jaar werden er in de Londense Times twee afvaarten per week geadverteerd van Tower Pier in Londen naar Oostende, evenals diensten naar Calais, Duinkerken, Dieppe en Boulogne. In modieuze kringen werd het al gauw een rage om het Kanaal over te steken. Hele gezinnen, met koetsen, paarden, koetsiers en bedienden begonnen geregeld op reis te gaan. Toch lieten de reisomstandigheden veel te wensen over. Passagiers die in 1826 op het stoomschip "The Earl of Liverpool" van Londen naar Oostende reisden, deden meer dan 16 uur over de overtocht. De band tussen P & O en Oostende bestond echter al veel langer. In 1815 was Arthur Anderson, oorspronkelijk een klerk bij de Marine in Shetland, een afgelegen eilandengroep bij de Schotse kust, in dienst getreden bij een Londense reder. De rederij was kort daarvoor opgericht door een te Oostende geboren Engelsman Brodie McGhie Willcox. De samenwerking begon officieel in 1822, zeer vlot en met stijgende voorspoed. Tegenwoordig is P & O één der grootste rederijen ter wereld met wijdstrekkende belangen in weg- en luchttransport, het verzekeringswezen, de constructieindustrie en onroerend goed.

Emiel SMISSAERT